

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐ :

Dr. BEDŐ ALBERT.

FŐMUNKATÁRSÁK :

ARATÓ GYULA

HORVÁTH SÁNDOR.

HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM.

II. FÜZET.

1897. FEBRUÁR HÓNAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 28-ADIK NAPJÁN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 8 frt. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

A lapnak legkésőbb minden hónap végéig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő.

BUDAPEST, 1897.

„PÁTRIA“ IRODALMI VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

ÜLLŐI-ÚT 25. SZ. (KÖZTELEK).

Tájékozásul.

Munkatársaink s azokká lenni kívánó ügybarátaink tájékozására a következőket jegyezzük ide:

Az „Erdészeti Lapok“ eddigi tartalmában nyilvánult elveket jövőre is megtartjuk, közleményeink körébe fogadjuk az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Az e lapokban megjelentő közlemények szerzői megfelelő irói díjban részesíttetnek és pedig:

Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel . 20—24 frtban.

Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért . . 12—16 frtban.

Egy nyomtatott ivnyi oly fordításért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel 8 frtban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Azokat, kik minket lapunk feladatának megoldásában munkálatokkal támogatni kívánnak, kérjük, hogy dolgozataikat a nyomdában való könnyebb és gyorsabb kiszédhetés végett csak egyes félivekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, mint mondani szokták, törött alakban írják. A ki cikkét úgy kívánja közölni, hogy azon változtatás ne tétessék: ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával szíveskedjék kijelenteni. Kéziratok nem küldetnek vissza.

A lapunknak szánt dolgozatok bérmentve ezen czim alatt küldendők: „Az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének Budapestben Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám.“

Óhajtjuk, hogy a magyar birodalom minden egyes vidékéről, minél számosabb munkatársat birjunk, kik a körükben felmerülő erdészeti napikérdésekről, műszaki és üzleti vállalatokról, faárakról s előforduló eseményekről, habár ezek az illető helyi viszonyok közt még olyan jelentékteleneknek is látszanának, lapunknak gyors és lehető alapos tudósítást tegyenek.

A szerkesztő.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :
Dr. Bedő Albert.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczhatodik évf. II. füzet, 1897. február hónap.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak, 3 frt kedvezményi árért járathatják.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. ——

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése a földmivelésügyi m. kir. ministerhez az állami erdő-tisztek érdekében.

Nagyméltóságú Minister Ur! — A magyar nemzet ezredéves ünnepélye alkalmából mult évi augusztus hó 30. és 31.-én Budapesten megtartott országos erdészeti gyűlés egyéb közérdekű kérdések mellett az állami erdőszetnél alkalmazott ugynevezett műszaki díjnokok helyzetével is behatóan foglalkozott, egy indítvány folytán, melyet Schauschek Gábor magánuradalmi erdőtiszt terjesztett a gyűlés elé s a mely szó szerint a következőket foglalta magában:

„Köztudomásu, hogy az erdőakadémia végzett hallgatói a kincstári szolgálatba, mely a legtöbb előmenetelt szolgáltatja, műszaki díjnokoknak vétetnek fel.

Már maga a díjnoki elnevezés magában rejti, hogy javadalmazásuk csekély az általuk teljesített szellemi és testi munkához képest, valamint hogy előmenetelük is gyöngé.

És ha a jövőbe néznek is, szomoruan kell arra gondolniok, hogy szolgálatukból éppen azok az évek, a melyekben a legtöbb munkát végzik, nyugdíjukba nem fog beszámíttatni.

Pedig a m. kir. államkincstár a legnagyobb erdőbirtokos, ő ad példát a többi erdőbirtokosnak is.

Ennélfogva és miután meg vagyok győződve, hogy csakis az eddigi mostoha viszonyok nem engedték mostanáig a műszaki díjnokok általam vázolt mostoha állapotának megszüntetését, a következő indítványt bátorkodom előterjeszteni:

Irjon fel az országos erdészeti egyesület a földművelésügyi minster urhoz, hogy az erdőakadémia végzett hallgatói az államkincstár által, nem mint műszaki díjnokok, hanem mint erdőgyakornokok vétessenek fel, a jelenleg szolgáló erdőtisztek, erdőgyakornokok és műszaki díjnokok nyugdíjgényébe pedig a műszaki díjnoki minőségben eltöltött évek is beszámíttassanak.

Ezt az indítványt a közel 500 tagból álló országos erdészeti gyűlés egyetlen ellenvetés nélkül egyhangulag magáévá tette s megvalósítása érdekében a szükséges lépések megtételére az országos erdészeti egyesület igazgató-választmányát kérte fel. Egyesületünk igazgató-választmányja az országos erdészeti gyűlést megelőzőleg már behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel s ez alkalommal az indítványban foglaltakat maga is teljesen megokoltaknak és méltányosaknak találta.

Mult évi deczember 2.-án tartott ülésében tehát teljes

készséggel elfogadta az országos gyűlés megbizását s ehhez képest egyhangulag elhatározta, hogy az erdészeti műszaki díjnokok helyzetének javítását Nagyméltóságodnak a legmelegebben magas figyelmébe és ismert jóindulatába ajánlja, annál is inkább, mert a kérelem teljesítését egyesületünk nemcsak az érdekelt kezdő szakemberek méltányos személyi érdekeinek szempontjából tartja figyelemre méltónak, hanem egyszersmind abban a meggyőződésben is van, hogy a kérdésnek megoldása az erdőgazdaság további fejlődésére is elhatározó befolyással lesz.

Hogy az ugynevezett erdészeti műszaki díjnokok helyzete csakugyan a legszomorubb és a legsürgősebb orvoslásra szorult, annak bizonyítására elégségesnek tartjuk annak az egy ténynek a felemlítését, hogy az erdészeti pályának ezen kezdő emberei, miután érettségi vizsgát tettek, az erdészeti akadémiát sikerrel bevégezték s majdnem a felerészben legkevesebb két évi gyakorlati szolgálat után még az erdészeti államvizsgát is kiállották s így a törvény által megkövetelt teljes erdészeti kvalifikációnak birtokába jutottak, minden egyéb mellékjavalmazás nélkül csupán 1 frt napidíjban részesítettnek, még akkor is, ha a külső szolgálat teljesítése közben rendes lakhelyüktől távol, idegen környékben kell meghállniok és magukat élelmezniök.

Valóban olyan helyzet ez, Nagyméltóságú Minister Ur, melyet az érdekeltek szempontjából csakugyan tarthatatlannak kell tekintenünk, hisz kétségtelen, hogy a jelenlegi viszonyok között 1 frt napidíjból még az egészen igénytelen fiatal emberek is csak a legsúlyosabb nélkülözések között, tengődve tarthatják fenn magukat, ha csak véletlenül nincsenek abban a kedvező helyzetben — ez azonban az erdészeti pályát választóknál ezidő szerint

valóban a ritkaságok közé tartozik — hogy szülőik részéről tanulmányaik teljes befejezése után is még éveken át megfelelő anyagi támogatásban részesülhessenek.

Még a néhány alsóbb iskolát végzett másoló dijnokoknak is, mondhatni, kedvezőbb a helyzete, mint az erdészeti műszaki dijnokoknak, mert ezek, ha szorgalmasak és megbízhatók, ma már rendszerint 1 frtnál magasabb napidíjban részesítettek.

E mellett az erdészeti műszaki dijnokoknak ezen minőségben eltöltött szolgálati éveik sem számíttatnak be, úgy, hogy van reá eset, hogy mire egy ilyen műszaki dijnok a gyakornoki állásba eljut és az első hivatalos esküt leteheti a 25—26-odik életévét betöltötte már. És kedvezőtlen anyagi helyzetükhöz egészen hasonló a műszaki dijnokok társadalmi helyzete is. Sorsuk egészen bizonytalan, szolgálataukból bármikor elbocsáthatók s a katonaságnál például az önkéntesekre nézve kötelező tiszti vizsga leg-sikeresebb kiállása után sem neveztetnek ki tartalékos tisztökké addig, a míg műszaki dijnokok, mert mint ilyenek, nem tekintetnek biztos állással bíró tisztviselőknek.

Általában véve nincs egyetlen egy felsőbb szakképzettséget igénylő pálya sem, melyen a tanulmányaikat elvégzett kezdő szakemberekre oly kedvezőtlen kilátások várnának, mint ez idő szerént az erdészetenél s ezért nem is lehet legkevésbé sem csodálkozni azon, ha sokan közülök kifáradva a várakozásban, erdészeti oklevelüket félre teszik s mint pályatévesztett emberek a legelső kínálkozó alkalommal olyan életpályákhoz szegődnek, a melyek jobb megélhetést biztosítanak számukra.

Utóbbi időben az ilyen esetek tényleg mindig gyakrabban és gyakrabban ismétlődnek, úgy, hogy ezt a szomorú jelenséget ma már az erdészet jövője szempont-

jából is méltán aggasztónak kell tekintenünk és éppen ez az, a mi minket első sorban ezen tiszteletteljes felterjesztésünk megtételére ösztönöz.

Egyesületünk nem most foglalkozik először az államerdészeti tisztviselők anyagi helyzetének kérdésével.

Részletesen előadtuk már erre vonatkozó tiszteletteljes nézeteinket abban a terjedelmes s a kérdés minden részletét teljesen megvilágító emlékiratunkban, melyet 1893. évi 847. szám alatt Nagyméltóságod hivatali elődéhez intézni szerencsénk volt.

Engedje meg tehát Nagyméltóságod, hogy most, ezen emlékiratunk kimerítő adataira hivatkozva, ismételhessük abbéli tiszteletteljes meggyőződésünket, hogy a méltányos személyi érdekektől eltekintve, maga az erdészeti szak jövője is megkívánja, hogy az állami erdészetenél jelenleg fennálló kedvezőtlen javadalmazások és előléptetési viszonyok megszüntetessenek s az erdészetenél is oly szervezet állapíttassék meg, mint azoknál a szolgálati ágaknál, melyek alkalmazottaiktól az erdészetéhez hasonló képzettséget követelnek.

E nélkül, meggyőződésünk szerint, lehetetlenség az erdészet jövőjét megfelelően biztosítani s okvetetlenül be fog következni az az idő, midőn az erdészeti teendők végzésére nem lesz lehetséges elég képzett és megbízható tisztviselőt találni.

Mindenesetre komolyan félni lehet, hogy ha a mostani műszaki dijnoki intézmény továbbra is fentartatik s az erdészeti tanulmányokat végzett fiatalságnak továbbra is csak 2—3, sőt négy évig tartó dijnokoskodás árán lehet még az 500 frt segélydíjjal javadalmazott gyakornoki álláshoz is eljutni, akkor rövid idő alatt be fog következni az az állapot, hogy az erdészeti pályát még azok

is gondosan elkerülni fogják, a kik arra képzettségüknél, hajlamuknál és neveltetésüknél fogva különös hajlammal és hivatottsággal birnak és az erdészet legfeljebb a más szakpályákra nem is merészkedő, tehetségtelen s kevés műveltséggel bíró fiatalságra fog utalva lenni s még ezek közül sem lesz képes annyit meghódítani a maga számára, a mennyi a mostani tisztviselői karban természetsszerűen beálló hézagok pótlására szükséges lesz.

Sőt az erdészeti szaknak ez az elnéptelenedése tényleg már kezdetét is vette. Bizonyságul szolgál erre a pályájukat elhagyó előbb említett fiatal szakemberek folyton szaporodó számával párhuzamosan az a jelentékeny visszaesés is, mely a selmeczi erdészeti akadémia hallgatószámának létszámában újabb időben sajnos tapasztalható.

Míg ugyanis a selmeczi akadémiára az 1870-es évenben évenként átlag 50, a nyolczvanas években pedig 107 új erdészeti hallgató iratkozott be; addig az utolsó évtizedben rohamosan megfogyott a hallgatók száma, s nevezetesen az 1891.—1894.-ik években átlag már csak 41 új hallgató, az 1896. év őszén pedig már csak 31 iratkozott be, úgy hogy ennek folytán jelenleg az akadémia 3 éves erdészeti és 4 éves erdőmérnöki tanfolyamainak egész létszáma is csupán 81 hallgatóból áll, tehát alig a feiét éri el annak a létszámnak, melylyel ez az intézet az alkotmányos korszak kezdete után az 1870-es évek első felében birt. Pedig azóta az ország szükséglete szakképzett erdészekben legalább is a másfélszeresre emelkedett.

Tény tehát, hogy az erdészet már is elvesztette vonzó erejét a pályát választó fiatalságra s az is kétségtelen, hogy ezt a kedvezőtlen fordulatot első sorban s mondhatni kizárólag az előbb felsorolt kedvezőtlen szol-

gálati viszonyoknak lehet tulajdonítani, melyek valóban alkalmasak is arra, hogy a szülőket és az ifjúságot az erdészettel szemben tartózkodókká tegyék.

Meggyőződéssel ismételhetjük tehát, hogy a fentebb Nagyméltóságod jóindulatába ajánlott indítványban foglalt szerény kérelem, nemcsak az érdekeltek személyi érdekeinek szempontjából, hanem az erdőgazdaság jövő fejlődésének szempontjából is teljesen méltányos és teljesítendő.

Sőt szerény véleményünk szerint az erdészet érdekeit most már az sem biztosíthatja teljesen, ha a szóban forgó kérelem teljesítettik s a műszaki díjnoki intézmény megszüntetésével az erdészeti akadémiát végzett ifjúságnak az a része, mely az állami erdészethél nélkülözhetetlen, ezenül erdőgyakornoki minőségben vétetik fel s ha azok szolgálati éveit, kik több-kevesebb éven át műszaki díjnoki minőségben alkalmaztattak a nyugdíjképes szolgálatba beszámíttatik is: hanem immár elkerülhetetlen az is, hogy az állami erdészeti szolgálat egész szervezete revízió alá vétessék és a mostani kedvezőtlen előmeneteli viszonyok megszüntetessenek.

Az állami erdészet szervezete ugyanis, mint fentebb említett tiszteletteljes emlékiratunkban hiteles költségvetési adatok alapján kimutattuk, már a megelőző évtizedekben is kedvezőtlenebb volt, mint bármely más hasonló kvalifikációt igénylő szolgálati ágé. Azóta azonban az egyes fizetési fokozatok aránya még sokkal rosszabbá vált, mert most a régebben alkalmazott erdőgyakornokokon kívül a szolgálat igényeinek kielégíthetése végett még mintegy 100 műszaki díjnok is alkalmaztatik s ezenkívül a községi erdők állami kezelésbe vétele alkalmából szervezett új állomások is tulnyomó részben az alsóbb fizetési osztályokba soroztattak be, úgy, hogy ezek folytán a legalsóbb

javadalmazásu állomások száma most aránytalanul rosszabb, mint korábban volt s ebből kifolyólag az előlépési viszonyok is kedvezőtlenebbek, mint az erdészettel összehasonlítható bármely más szolgálati ágánál.

Mély tisztelettel kérjük tehát Nagyméltóságodat, hogy tiszteletteljes felterjesztésünket, melynek megtételére egyedül a közérdek indított, államférfiúi bölcs figyelmére méltatva, a műszaki díjnoki intézmény megszüntetésével egyidejűleg az erdészeti szolgálat jelenlegi, ki nem elégitő szervezetét is revízió alá vétetni s az abban mutatkozó aránytalanságokat méltányosan megszüntetni kegyeskedjék.

Bpest, 1897. január 16.

Tisza Lajos s. k.
elnök.

A háromszögelési számítások alkalmazása az erdő-felmérésnél.

Irta: Török Albert, m. kir. háromszögelő mérnök.

Az állami kezelésbe átvett erdőknél — különösen Erdélyben — a gazdasági üzemtervek felmérései nagyobb részt háromszögelési alapon készülnek, vagyis a háromszögméretileg meghatározott pontok felvételi lapokra felrakatnak és a buszóla műszerekkel felmért területek — szerkesztés útján — e pontok közé beillesztetnek.

Sokszor előfordul az az eset, hogy a buszóla-mérés két csatlakozási végpontja közül az egyik a felvételi lapra egyáltalán fel nem rakható; ilyenkor a szerkesztés felülbírlása közvetlenül nem lévén eszközölhető, az a felvételi lapok egymásra való illesztése útján szokott történni. Ez műszakilag véve, ha az elérendő eredmény nem követel nagyobb